

Verkondiging zondag 2 januari 2011 - Epifanie

Gereformeerde Kerk van Loosdrecht
ds. Stefan Dijkhuizen

Teksten: Jesaja 60: 1-6 & Matteus 2: 1-12

Verkondiging:

Geliefden van onze Heer,

het licht van Kerstmis straalt nog overal, de feestdagen zijn nog maar net voorbij, en in de stad hangen overal nog de kerstversiering. En dan komen ze, uit alle volken, ze stromen in drommen naar Rotterdam toe, zonen en dochters van ver, in grote getale overspoelen ze onze havenstad in deze donkere dagen die tegelijk zo licht zijn.

Je zou haast kunnen zeggen: Dit is hun antwoord op het Kerstfeest, zo zetten zij het feest van de komst van het Licht voort. Uit alle windstreken zijn ze gekomen, tienduizenden zijn het er. En zeker ook uit het Oosten, uit Polen, Tsjechië, Roemenië, ja tot aan Oekraïne en Rusland toe.

Afgelopen woensdag ben ik ook - al was het maar voor een dag - pelgrim geweest op de jaarlijkse Europese Jongerenontmoeting van Taizé, deze keer in Rotterdam en ook voor het eerst in Nederland. Ik heb me even ondergedompeld in de stroom. Ik kon ook haast niet anders, want het was overweldigend.

Het begon al in de trein naar Rotterdam toe. Bij Gouda veranderde de eerst nog halflege, nog slaperige treincoupe in een overvolle coupe met geroezemoes en gelach. Talen uit alle windstreken klonken. Je zag de andere reizigers verward kijken, 'wie zijn dit nu weer?'

Op Rotterdam Centraal en in de metro naar Ahoy werd het nog drukker. Of je het nu wil of niet, die grote wereldhavenstad werd gekleurd en gevuld met de opgetogen sfeer van al die jongeren.

En ook Ahoy zelf, echt het hele complex, was veranderd in een bruisende smeltkroes. Een hal voor ontvangst, een hal om het eten uit te delen, 3 hallen om op de grond te zitten en samen te eten, en 2 hallen voor de gebedsvieringen. 25- misschien wel 30.000 jongeren uit alle landen, tot aan Haïti toe, stroomden samen in 'Taizé aan de Maas'. Ik kon niet anders

dan het allemaal maar een beetje te ondergaan, te kijken, te zien wat er gebeurde.

Wat brengt al die jongeren daar? Waarom kiezen zij er voor om zo de dagen van Kerst voort te zetten en zo het nieuwe jaar in te gaan? In een andere stad, bij een gastgezin, en ook met alle eenvoud van het eten voor zovelen, het op de grond zitten tijdens de vieringen en de gesprekken?

Ik zag afgelopen woensdag in de trein en later ook in Rotterdam en Ahoy - met de teksten uit Jesaja en Matteüs al in mijn gedachten - toch een beetje voor mijn eigen ogen gebeuren waar wij net over hebben gelezen. Zoals de drie wijzen, de eerste christelijke pelgrims, met hun geschenken voor het kind, zo is het met deze pelgrims misschien ook.

Natuurlijk zoeken ze allemaal iets, de sfeer, de contacten, de gezelligheid, mooie vieringen, maar de werkelijke ontmoeting kan er alleen maar zijn doordat ze daadwerkelijk komen en door wat ze zelf met zich meebrengen. Door hun geschenk.

Hun antwoord op Kerst is op deze manier ook het aanbieden van wie ze zijn. Hun hoop, hun vreugde, hun passie en compassie met de ander en deze wereld. Hun geloof, hoe verschillend dat ook is, van nonnen uit de Oekraïne tot zoekers en twijfelaars.

En geloof me, ik had echt het gevoel dat hier heel wat goud, wierook en mirre bijzat. Want wat er is nu kostbaarder dan dat mensen werkelijk zichzelf durven te geven, durven te delen in de vragen waar ze mee leven, delen in de blijdschap die ze hebben, in de hoop, in hun verwachtingen voor de toekomst? Delen in de creativiteit, in het open staan voor elkaar, in het willen zoeken in de ander naar wat er nu werkelijk toe doet?

Op één of andere manier konden in deze dagen zoveel jongeren zichzelf en anderen het kostbare geschenk geven van vertrouwen. Een pelgrimage van hoop.

Nu heb ik dat zelf al vaker meegemaakt in Taizé zelf, in dat kleine dorpje in Frankrijk, waar stilte en rust niet moeilijk te vinden zijn. Maar ik vond het zo bijzonder om het nu ook in zo'n grote, drukke wereldstad te zien gebeuren. Leven vanuit vertrouwen, jezelf durven openen voor anderen, hoop en vreugde zoeken en vinden, dat is een enorm waardevol en echt

antwoord op Kerst. Het Licht is gekomen, maar wat doe je er vervolgens mee?

In wezen is dat ook waar het prachtige verhaal uit het evangelie over gaat. Een verhaal dat zo vol zit met symboliek, verwijzingen en citaten uit het Eerste Testament. Matteüs heeft echt zijn uiterste best gedaan om te laten zien wat het betekent dat er een kind geboren is, dit kind. Een uitleg van al die dingen in de tekst laat ik dit keer achterwege. Ik las in mijn preek van Epifanie van vorig jaar terug dat ik dat toen al ruimschoots heb gedaan. Voor wie er toen niet was, hij staat op de website, 3 januari 2010.

Belangrijk is dat we zien Matteüs dat doet door een geloofsverhaal. Niet door astrologie, hoezeer het ook om een ster lijkt te gaan. Niet om historie of geografie in de wetenschappelijke zin zoals wij die kennen, maar om theologie.

Matteüs laat zien dat er een kind is geboren, maar vooral, wat dat dan betekent. Een koningskind. Wat is jouw antwoord? Wie wil het zien? En, wat heb jij te bieden?

In wezen zijn er twee reacties mogelijk, twee wegen om te gaan. En dat schildert de evangelist ons dan ook heel helder voor. Daardoor betreft hij ook ons in het verhaal en vraagt hij om ons eigen antwoord.

Als dit kind een koningskind is, als dit de Zoon van David is, God-met-ons, Immanuël, welke weg wil jij dan gaan? Kies je voor de angst, of durf je te vertrouwen, je te openen, jezelf te schenken?

Herodes met zijn kliek in Jeruzalem, het centrum van de macht, de orde, de heersende godgeleerdheid ook, zij weten precies hoe laat het is. Ze weten precies waar het staat, ze kennen de Bijbel goed hoor! De profeet Micha vertelde er immers al over 'En jij Bethlehem... uit jou komt een leider voort, een herder'. Leuk trouwens dat Micha ook nu nog even langskomt. En als deze profeet ergens kritisch op was, dan wel op de leiders in Jeruzalem van zijn dagen.

Herodes en zijn onderdanen, ze weten wat er gebeurd is en toch zien ze het niet. Willen ze niet zien. Kiezen ze voor achterkamertjespolitiek, voor list en bedrog, voor moord en doodslag. De onschuldige kinderen van

Bethlehem, die Herodes niet veel later over de kling jaagt, schreeuwen zo al die jaren al naar Golgota toe.

Want daar zal het systeem deze Zoon van David uiteindelijk om brengen door het kruishout. 'Koning der Joden', zal er boven staan, weet je nog? De weg van de heersende macht, van wat de 'norm' is. De weg van de angst en de controle, de weg van het brute geweld als het niet past, als het schuurt.

Of is er nog een andere weg?

Wat betekent het nou precies dat wijzen uit het Oosten, astrologen, adviseurs van Perzische vorsten, wel een teken zien en het ook volgen? Er huis en haard voor achterlaten. Dat ze geschenken meenemen, enorm kostbaar. De nieuwe koning willen eren en aanbidden?

In de eerste plaats zullen ze heel veel moed hebben gehad. Ze hebben het aangedurfd om het teken te duiden en ook te verstaan. In de tweede plaats hebben ze een groot vertrouwen gehad. Hebben ze ook zich durven overgeven, hebben ze opengestaan voor dit Licht. Stel je voor, deze vreemden, deze 'andersgelovigen', deze heidenen... Maar zij zagen het wel! En in nota bene Jeruzalem zelf blijft het aardedonker.

Het Kerstkind mogen we als een geschenk ervaren aan onze wereld. Zo is God, Hij geeft. Maar het evangelie roept meteen daarna ook om ons antwoord. Wat brengt dit kind dan jou? Wat heb jij vervolgens te bieden?

Je kunt op twee manieren reageren: In angst, of in overgave. Is dit kind een omweg waard? Een andere weg?

Zelfs in deze tijd, in dit land, zo lichtvervuild, in ons eigen leven, zijn er de tekenen. Gaat de ster ook voor ons op. Zoeken mensen, jong en oud, in Ahoy en in Lutjebroek, in kerken en daarbuiten, elkaar op, schenken elkaar vertrouwen, zoeken naar het licht van de ster.

Wil jij ook pelgrim worden?

Met Jezus als vertrekpunt kun je op weg. Met Jezus als vertrekpunt ga je niet meer langs Jeruzalem, is het niet meer de angst. Met Jezus als vertrekpunt weten we ons ten diepste aanvaard, kunnen we ons geven, in geloof, hoop en liefde. Wat een diepe wijsheid!

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.